

Хмельницький політехнічний фаховий коледж
Національного університету «Львівська політехніка»

Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач відділення

 О. В. Шулякова

«26» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Митна справа

Спеціальність 073 Менеджмент

Відділення Економіки та менеджменту

2022– 2023 навчальний рік

Робоча програма дисципліни *Митна справа* для студентів спеціальності 073
Менеджмент

Розробник: *Власюк Юлія Олександрівна*, викладач економічних дисциплін, к.е.н.,
доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри менеджменту

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 року

Завідувач кафедри *А.В. Савіцький*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u>	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____	Спеціальність 073 Менеджмент	Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин - 120		6-й	
		Лекції	
		24 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	8 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		66 год.	108 год.
		Консультації: 6 год.	
		Вид контролю: екзамен	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 Аудиторних годин – 54 (12) Самостійної роботи студента – 66 (108)	Освітній ступінь: Бакалавр		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до кількості годин самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 45% / 55%

для заочної форми навчання – 10% / 90%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок у здійсненні операцій із зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах; здійснення професійної праці у митних, правоохоронних, податкових органах.

Завдання.

Основним завданням вивчення дисципліни «Митна справа» є засвоєння теоретичних основ митної справи, формування сукупності знань та набуття практичних навичок з визначення митної вартості товарів, нарахування митних зборів та платежів, митного оформлення товару при здійсненні експортно-імпортних операцій.

Міждисциплінарні зв'язки. пререквізити: «Міжнародна економіка», «Господарське і трудове право»; кореквізити: «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств», «Технологія зовнішньоекономічних операцій», «Управління експортно-імпортними операціями в умовах євроінтеграції», «Основи управління митною справою» «Митний аудит», «Міжнародні транспортні перевезення».

При вивченні навчальної дисципліни «Митна справа» у студентів мають бути сформовані такі предметні компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

Фахові компетентності:

ФК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації

ФК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

ФК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

ФК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Програмні результати:

ПРН 4. Уміння демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень

ПРН 5. Характеризувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 8. Уміння застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективної діяльності організації.

ПРН 12. Уміння здійснювати оцінку правових, соціальних та економічних наслідків функціонування організації.

ПРН 15. Уміння демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Еволюція митної справи в Україні	16	4	4	8	12			12
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення митної діяльності	10	2	2	6	12			12
Тема 3. Митна система України	10	2	2	6	12	2		10
Тема 4. Митна політика та митно-тарифне регулювання	16	4	4	8	12		2	10
Тема 5. Митні платежі	12	2	4	6	12		2	10
Тема 6. Митна та фактурна вартість товару	14	2	4	8	12		2	10
Тема 7. Митні режими	12	2	4	6	12	2		10
Тема 8. Товарна номенклатура в митній справі	10	2	2	6	12			12
Тема 9. Декларування митної вартості товарів.	10	2	2	6	12			12
Тема 10. Порядок переміщення та пропуск через митний кордон України осіб, товарів та інших предметів	10	2	2	6	12		2	10
Усього годин	120	24	30	66	120	4	8	108

4. Програма початкової дисципліни

4.1 Аудиторні заняття

№ заняття	Вид заняття	Тематика, зміст. Плани занять	Література
1	Лекція 1	Тема 1 Еволюція митної справи в Україні (частина 1) План: 1. Генезис митно-тарифних відносин 2. Розвиток митної справи за часів Київської Русі 3. Регулювання митних відносин за литовсько-польського періоду 4. Митно-тарифна система за козацької держави 5. Митна система України на початку ХХ століття	[5] с. 56-92
2	Практичне заняття 1	Тема: Історія розвитку митної справи	Методичні рекомендації
3	Лекція 2	Тема 1 Еволюція митної справи в Україні (частина 2) План: 6. Характеристика сучасного етапу розвитку митно-тарифної політики України 6.1. I етап: формування основ зовнішньоекономічної політики та митно-тарифної політики як її складової 6.2. II етап: формування механізму тарифного та нетарифного регулювання 6.3. III етап: посилення протекціонізму в митно-тарифній політиці 6.4. IV етап: адаптація системи митно-тарифного регулювання відповідно до вимог міжнародного законодавства	[4] с. 8-12 [5] с. 93-105
4	Практичне заняття 2	Тема: Формування митної справи в Україні	Методичні рекомендації
5	Лекція 3	Тема 2 Нормативно-правове забезпечення митної діяльності План: 1. Законодавче забезпечення митної справи в Україні 2. Основні міжнародні договори, угоди, конвенції, настанови, правила, що регулюють митні відносини 3. Діяльність міжнародних організацій в сфері митної справи	[1], [2], [3] [4] с. 8-45 [7] с. 9-24
6	Практичне заняття 3	Тема: Система митного права та її зв'язок з іншими галузями	Методичні рекомендації
7	Лекція 4	Тема 3 Митна система України План: 1. Основні поняття митної справи 2. Митна служба України: структура та завдання 3. Митна справа як складова зовнішньоекономічної діяльності держави	[2] с. 32-62 [3] с. 8-105 [5] с. 33-55 [8] с. 32-58
8	Практичне заняття 4	Тема: Організація митної справи в Україні	Методичні рекомендації
9	Лекція 5	Тема 4. Митна політика та митно-тарифне регулювання (частина 1) План: 1. Поняття та принципи митної політики України. 2. Сутність митно-тарифних відносин.	[4] с. 135-156 [5] с. 106-210 [7] с. 236-264 [8] с. 32-58, 273-314

		3. Види митно-тарифних відносин. 4. Міжнародні митно-тарифні відносини.	
10	Практичне заняття 5	Тема: Інтегрування митної системи України до світової митної системи	Методичні рекомендації
11	Лекція 6	Тема 4. Митна політика та митно-тарифне регулювання (частина 2) План: 1. Митно-тарифне та нетарифне регулювання. 2. Рівні системи митно-тарифного регулювання. 3. Тарифні методи регулювання ЗЕД. 4. Нетарифні методи регулювання митно-тарифних відносин.	[4] с. 135-156 [5] с. 106-210 [7] с. 236-264 [8] с. 32-58, 273-314
12	Практичне заняття 6	Тема: Методи митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	Методичні рекомендації
13	Лекція 7	Тема 5. Митні платежі План: 1. Роль митних платежів в системі економічних відносин держави. 2. Економічна природа митного тарифу. 3. Механізм розрахунку та стягнення мита. 4. Митні пільги	[5] с. 211-238 [8] с. 163-185
14	Практичне заняття 7	Тема: Митні платежі як інструмент митного регулювання ЗЕД країни (Частина 1)	Методичні рекомендації
15	Практичне заняття 8	Тема: Митні платежі як інструмент митного регулювання ЗЕД країни (Частина 2)	Методичні рекомендації
16	Лекція 8	Тема 6. Митна та фактурна вартість товару План: 1. Теоретичні основи митної вартості. 2. Контрактна (фактурна) вартість. 3. Методи визначення митної вартості імпортованих товарів. 4. Використання Інкотермс для розрахунку митної та фактурної вартості.	[4] с. 160-190 [8] с. 125-158
17	Практичне заняття 9	Тема: Митна та фактурна вартість товару.	Методичні рекомендації
18	Практичне заняття 10	Тема: Використання Інкотермс для розрахунку митної та фактурної вартості.	Методичні рекомендації
19	Лекція 9	Тема 7. Митні режими План: 1. Поняття митного режиму, його види та значення. 2. Класифікаційні ознаки митних режимів. 3. Характеристика митних режимів.	[4] с. 49-73 [5] с. 321-375 [7] с. 66-83 [8] с. 85-120
20	Практичне заняття 11	Тема: Митні режими (Частина 1)	Методичні рекомендації
21	Практичне заняття 12	Тема: Митні режими (Частина 2)	Методичні рекомендації
22	Лекція 10	Тема 8. Товарна номенклатура в митній справі План: 1. Сутність товарної номенклатури, класифікації та кодування товарів. 2. Характеристика Гармонізованої системи опису і кодування товарів. 3. Структура коду товарної номенклатури Митного	[5] с. 312-320 [7] с. 116-124

		тарифу України (УКТЗЕД)	
23	Практичне заняття 13	Тема: Товарна номенклатура в митній справі. Зовнішньоекономічні контракти	Методичні рекомендації
24	Лекція 11	Тема 9. Декларування митної вартості товарів. План: 1. Процедура декларування. 2. Типи декларацій та загальні вимоги до оформлення ВМД. 3. Порядок заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа	[4] с. 78-103 [5] с. 271-311 [7] с. 84-94, 165-188 [8] с. 322-352
25	Практичне заняття 14	Тема: Декларування митної вартості товарів	Методичні рекомендації
26	Лекція 12	Тема 10. Порядок переміщення та пропуск через митний кордон України осіб, товарів та інших предметів План: 1. Порядок переміщення фізичних осіб через митний кордон України. 2. Порядок здійснення огляду та переогляду ручної поклажі та багажу. 3. Підстави та порядок проведення особистого огляду громадян. 4. Порядок переміщення через митний кордон об'єктів інтелектуальної власності. 5. Порядок здійснення митного контролю та пропуску через митний кордон транспортних засобів, які належать громадянам	[4] с. 201-213, 231-248 [5] с. 271-311 [7] с. 58-65, 125-164 [8] с. 396-421
27	Практичне заняття 15	Тема: Порядок переміщення та пропуск через митний кордон України осіб, товарів та інших предметів	Методичні рекомендації

4.2 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Еволюція митної справи в Україні Гене́за діяльності митниці як суб'єкта митного регулювання	8
2	Нормативно-правове забезпечення митної діяльності Структура інституціональних процесів у системі митного регулювання з урахуванням міжнародних впливів	6
3	Митна система України Особливості відповідальності при здійсненні зовнішньоекономічних операцій	6
4	Митна політика та митно-тарифне регулювання Диференціація митних ставок залежно від країни походження товару Торговельні війни (розглянути приклади) Особливості митних відносин з основними торговельними партнерами України	8
5	Митні платежі Роль митних платежів в системі економічних відносин держави	6
6	Митна та фактурна вартість товару Характеристика механізму нарахування непрямих податків при переміщенні товарів через митний кордон України.	8
7	Митні режими Режими припинення операцій у сфері митних відносин Митні привілеї дипломатичних, консульських та торговельних представництв: історія та сучасність	6
8	Товарна номенклатура в митній справі Еволюція систем товарної номенклатури у світовій торгівлі	6
9	Декларування митної вартості товарів Декларування вантажів як структурний елемент системи митного оформлення	6
10	Порядок переміщення та пропуск через митний кордон України осіб, товарів та інших предметів Поняття контрабанди та порушення митних правил Митне оформлення товарів військового призначення та подвійного використання	6
	Разом	66

5. Методи навчання

- словесні (пояснення, лекція),
- наочні (демонстрація, мультимедійні файли),
- практичні заняття.

6. Методи контролю

Усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, самоконтроль, взаємоконтроль.

7. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій.
2. Завдання для практичної роботи та методичні рекомендації з її виконання.
3. Тести для перевірки знань студентів.
4. Презентаційні матеріали.

8. Рекомендована література

Базова

1. Господарський Кодекс України. Закон України. № 436 - IV від 16.01.2003 р. Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
2. Митний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552). Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
3. Про зовнішньоекономічну діяльність Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959–XII. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>. – Назва з екрану.
4. Годяк А.І. Митне право України: навч. посібн. Львів: СПОЛОМ, 2017. 308 с.
5. Гребельник О. Митна справа. Центр навчальної літератури. 2021. 400 с.
6. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Терлецька В. О. Митна справа. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 240 с.
7. Митне право: навчальний посібник. заг. ред. к.ю.н. І. П. Петрової. Ірпінь: УДФСУ, 2020. 470 с.
8. Митна справа: підручник. За ред. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2017. 572 с.

Допоміжна

9. Чекмасова І.А. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Митна справа, регулювання та право» для студентів денної та заочної форми навчання, спеціальність 073 «Менеджмент». Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 27 с.
10. Пономарьов А.М. Митна справа: Методичні вказівки до практичних занять. Харків, 2015. 38 с.
11. Бондарчук Т.Л. Механізми реалізації австрійської зовнішньоторговельної політики на Західній Україні : ретроспективний аналіз. Міжнародні відносини. Серія «Економічні науки». 2018. №16. С. 80-82.
12. Гребенюк А.О. Місце адміністративної відповідальності за переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів комерційного призначення через митний кордон України поза митними контролем у системі юридичної відповідальності. Науковий вісник публічного та приватного права. 2020. Вип. 6. С. 131–137.
13. Крисоватий, А.І., Герчаківський С.Д., Дем'янюк О.Б. Митна справа: підручник. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2014. 540 с.
14. Митна політика та митна безпека України монографія; за заг. ред. П.В. Пашка, І.Г. Бережнюка. Хмельницький. ПП. Мельник А.А., 2013. 338 с.
15. Митний кодекс України: практичні аспекти. Навчально-методичний посібник. Ред. кол.: А. Д. Войцешук, І. О. Іващук, А. І. Крисоватий, О. М. Омельчук, П. В. Пашко та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 516 с.
16. Назар Ю.С., Проць І.М. Адміністративна та фінансово-правова відповідальність за порушення бюджетного законодавства: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 172 с. 125.
17. Найденко О.Є, Єніна А.О., Костяна О.В. Основні аспекти становлення та розвитку митної справи в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 23. С. 506-511.
18. Федотов О.П. Організація митного контролю. Навчально-методичний посібник. Одеса 2020. 144 с.
19. Сологуб О.О., Корогодова О.О. Фіскально-контролюючі аспекти діяльності митних органів України. Молодий вчений. 2018. № 5(2). С. 766-769.
20. Шершун А. А. Митні правила в Україні: Підручник Х.: Факт, 2013. 512 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Вся база "Загальне законодавство" Верховної Ради України. Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: www.kmu.gov.ua
3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
4. Офіційний сайт Державної митної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua>
5. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

10. Шляхи забезпечення дистанційного навчання

Інструменти спілкування:

- електронна пошта;
- відеоконференція;
- чати.

Інформаційно-освітнє середовище:

- системи (платформи) дистанційного навчання:
  - Google Forms;
  - Skype;
  - Microsoft Teams
- Соціальні мережі та меседжери:
  - Viber.

Форми дистанційного-інтерактивного навчання:

- Онлайн-конференції;
- Веб-конференції;
- Візуалізація;
- Форум;

РЕЖИМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

- синхронному (всі учасники освітнього процесу одночасно перебувають у веб-середовищі) дозволяє співпрацювати в режимі реального часу. ;
- асинхронному (освітній процес здійснюється за зручним для вчителів та учнів графіком) може включати в себе різноманітні засоби інформації, аудіо- та відеоуроки (але не обмежуватись ними).

ОЦІНЮВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ

- види контролю за часом:
  - попередній;
  - поточний;
  - тематичний;
  - підсумковий.

• методи контролю:

- тестовий;
- письмовий;
- усний;
- самоконтроль.